

Kotimaisen tuomikirvakannan aiheuttama riski jäämässä paikalliseksi

Erja Huusela, Luke Kasvinterveys

Vuoden 2022 tuomikirvaennusteen mukaan kotimaisen tuomikirvakannan aiheuttama tuhoriski on jäämässä pieneksi lähes koko maassa. Kirvatarkkailua kasvukaudella ei kannata kuitenkaan kokonaan unohtaa, sillä kotimaisen kannan täydennykseksi kirvoja voi tulla myös kaukokulkeutuneena maan rajojen ulkopuolelta.

Talvimunalaskennasta ennusteeksi

Vuosittainen tuomikirvaennuste perustuu kirvojen talvimunalaskentaan. Näytteenotto tehdään edellisvuoden marras-joulukuussa eri puolelta Suomea. Oksanäytteet otetaan 3–5 pellon läheisyydessä kasvavasta tuomesta ja tuomikirvan talvimunat lasketaan kustakin puusta vähintään 100 silmusta.

Munien talvehtiminen ja elossasäilyvyys vaihtelevat

alueittain (10–45 %), mikä huomioidaan tuloksessa. Jos kuoriutumiskelpoisten talvimunien määrä on alle 15 kpl /100 silmua, tuhoriski on pieni. Jos määrä on 15–40 kpl /100 silmua, tuhot ovat mahdollisia. Jos munia löytyy yli 40 kpl /100 silmua, tuhoriski on suuri.

Mitä enemmän näytesteitä on, sitä kattavampi ja luotettavampi ennuste kirvatilanteesta saadaan. Vuoden 2022 ennusteeseen tuomenoksia saatiin vajaasta 50 paikasta eli melkein yhtä kattavasti kuin edellisinäkin vuosina.

Tuomikirvat alkavat lisääntyä heti kasvustoon saavuttuaan. Kuva: Erja Huusela

Tuomikirvoja vain paikoin

Kuoriutumiskelpoisten tuomikirvan talvimunien määrä Ilmajoella (keskimäärin 34 talvimunaa / 100 silmua) oli melko lähellä suuren tuhoriskin alarajaa ja Isossakyrössä (14) hyvin lähellä mahdollisten tuhojen alarajaa. Kirvojen talvimunia löytyi jonkin verran myös Parikkalasta (8) ja Viitasaarelta (8). Muualla määrät olivat kohtuullisen pieniä. Kirvojen talvimunia ei löytynyt lainkaan 11 näytepaikalta. Vaihtelua talvimunamäärissä oli tälläkin kertaa erittäin paljon jopa samalta paikalta otettujen näytteiden välillä. Jos ennuste olisi tehty kunkin näytepaikan maksimäärien perusteella, arvio kirvariskistä olisi suurempi.

Tarkkailusta ei kannata luopua

Vaikka kotimaisen kirvakannan aiheuttama kirvariski on nyt

ennusteen mukaan pieni, ei lohko-kohtaisesta tarkkailusta kannata kokonaan luopua. Tuomikirvoja voi tulla edellisvuosien tapaan myös ilmavirtausten mukana kauempaa, jonka seurauksena kirvatuhoriski voi yllättäen nousta. Kirvariski riippuu mahdollisten kirva-kaukokulkeumien laajuudesta ja ajoittumisesta sekä kevään ja kesän olosuhteista.

Ennustekartta ja ajankohtaistietoa tuomikirvatilanteesta kasvukaudella löytyy myös Luken Maatalousinfo-palvelusta <https://maatalousinfo.luke.fi/>.

Kasvinterveyden ajankohtaistiedotteet saa kätevästi kännykkään ottamalla käyttöön ilmaisen Luke-KasKas-sovelluksen.

Erja Huusela työskentelee Luken Kasvinterveys-ryhmässä erikoistutkijana vastualueenaan peltokasvien tuhoeläimet ja vieraslajit.